

Kvalitet i skolen

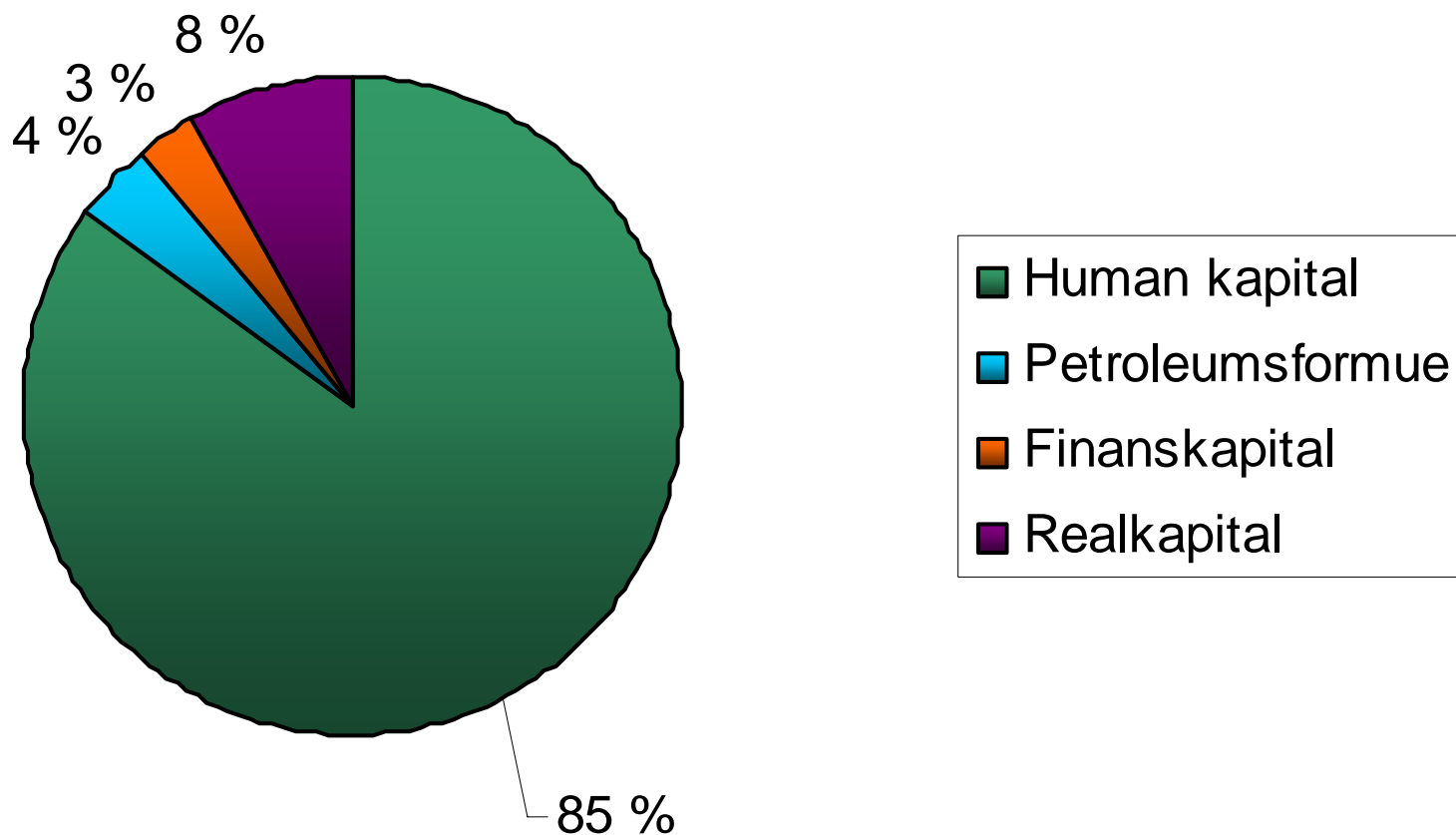
Stortingsmelding nr. 31 (2007-2008)

Presseseminar:

Kunnskap om hva som må gjøres med norsk skole

1. Læreren
2. Tidlig innsats
3. Styring
4. Frafall i videregående opplæring
5. Noen myter

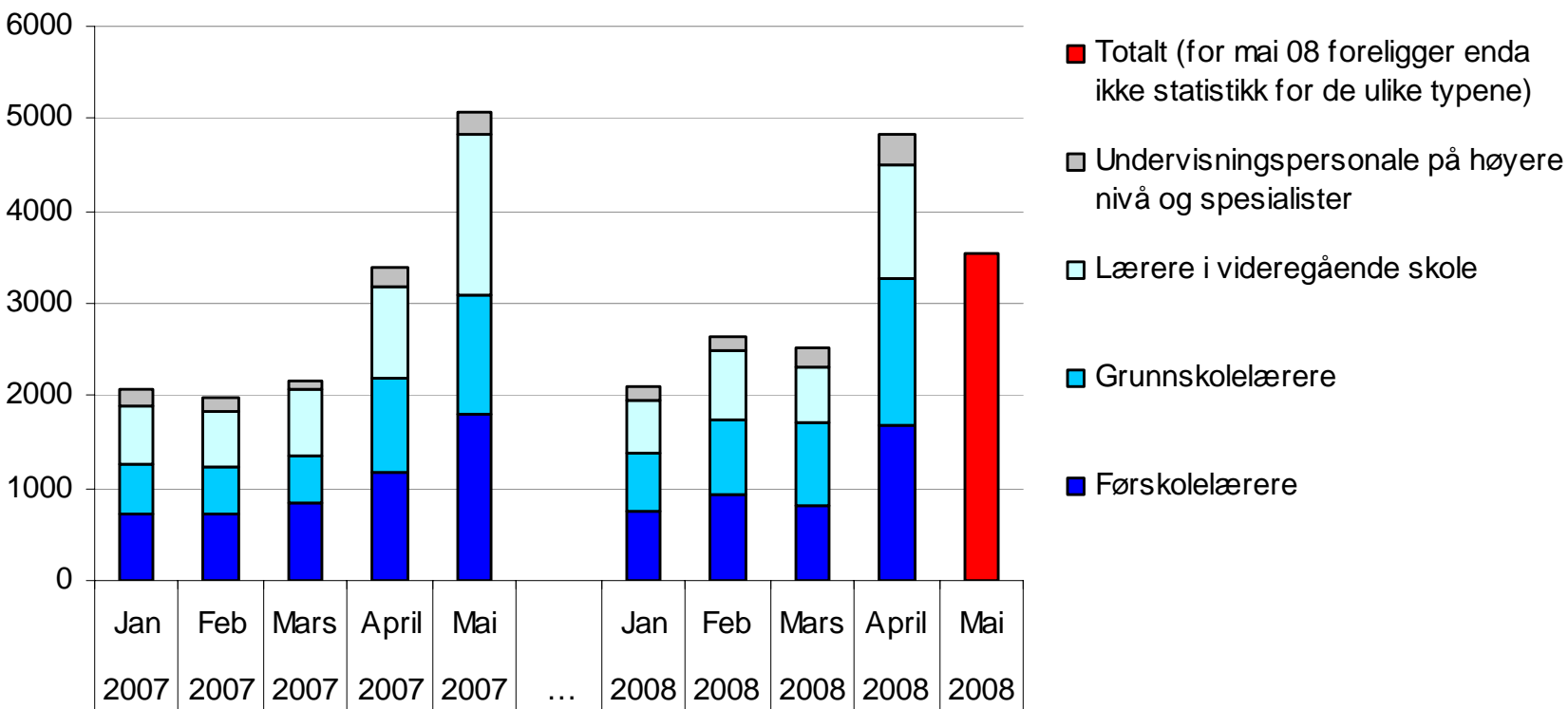
Flittige hender og kloke hoder

De menneskelige ressursene utgjør 85 % av nasjonalformuen

Ledige lærerstillinger

Figur 2: Antall registrerte ledige stillinger per måned, jan. - mai 2007 og 2008
(Kilde: NAV)

Tema 1: Læreren

Lærernes utdanning

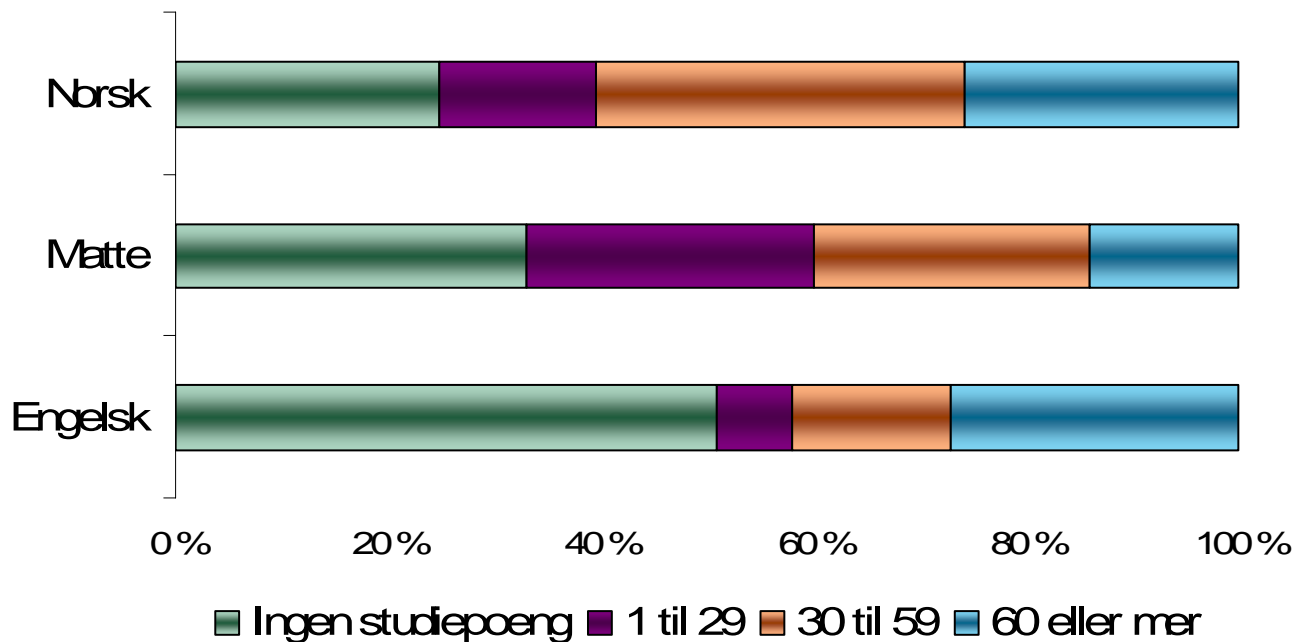
Stortingsmelding skal legges fram ved årsskiftet

Hovedtemaer:

- Kompetansekrav til framtidige lærere
- Lærerutdanningens lengde
- Bedre praksis
- Mer vekt på pedagogikk og profesjonskunnskap
- En differensiert utdanning mot ulike trinn og fag i grunnskolen?

Faglig fordypning i grunnskolen

Lærereens faglige og metodiske kompetanse er avgjørende for elevenes læring

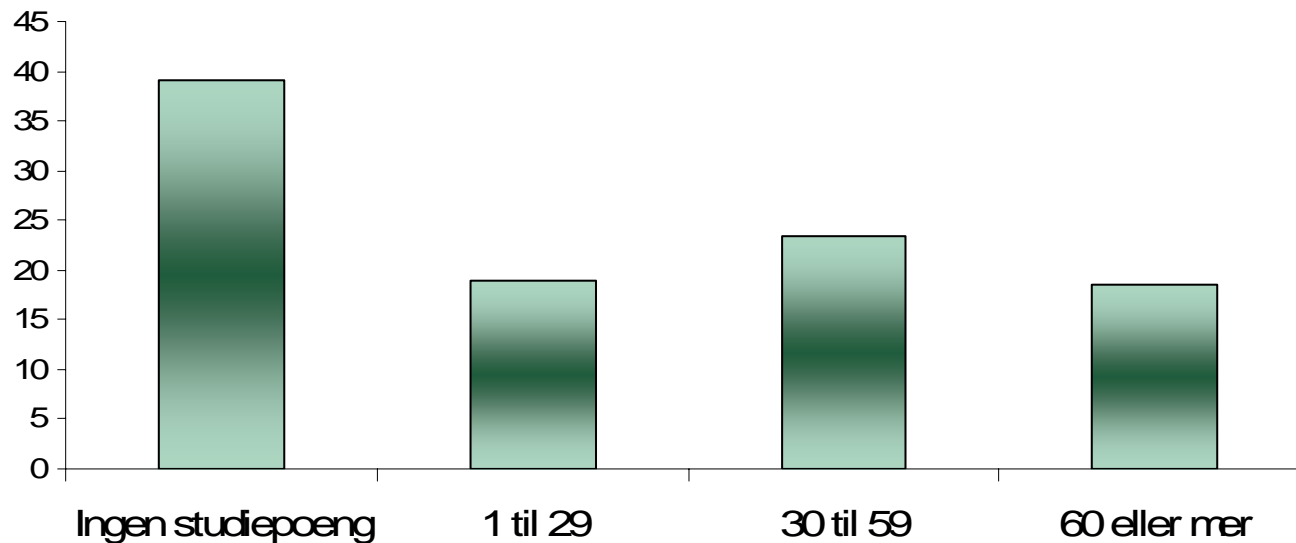

Rektors kompetanse

"Det er en lederoppgave å sørge for at vi følger opp elevenes fremgang, og at vi kan snu kursen og omprioritere ressurser".

Rektor ved Vigra skule

Andel rektorer med lederutdanning

Læring før skolealder

- Et godt pedagogisk tilbud før skolealder har positive effekter for læring
- PIRLS: Sammenheng mellom antall år i barnehage og resultater i lesing
- For hver krone fellesskapet bruker på ferdighetsstimulerende tiltak før skolealder, får samfunnet mellom 1,4 og 4,5 kroner igjen

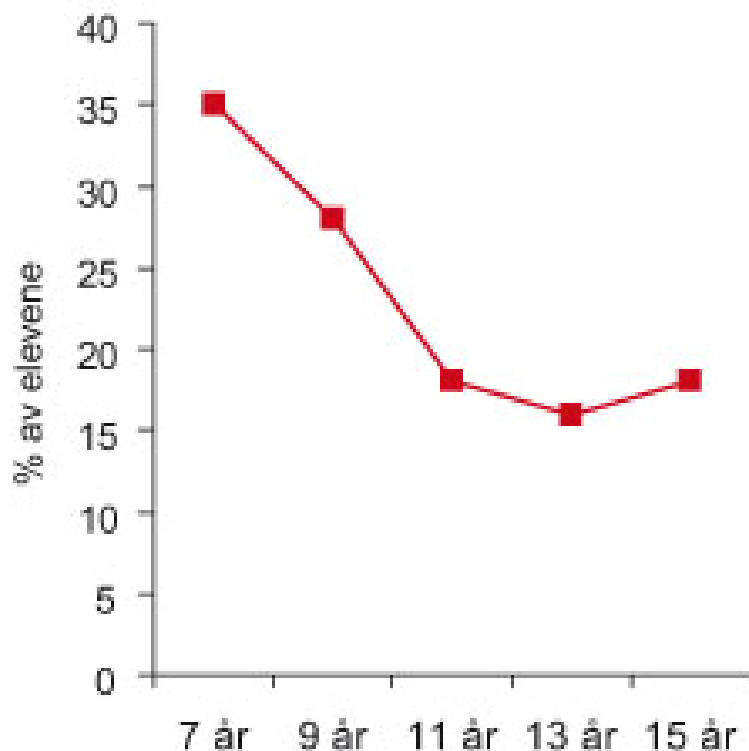

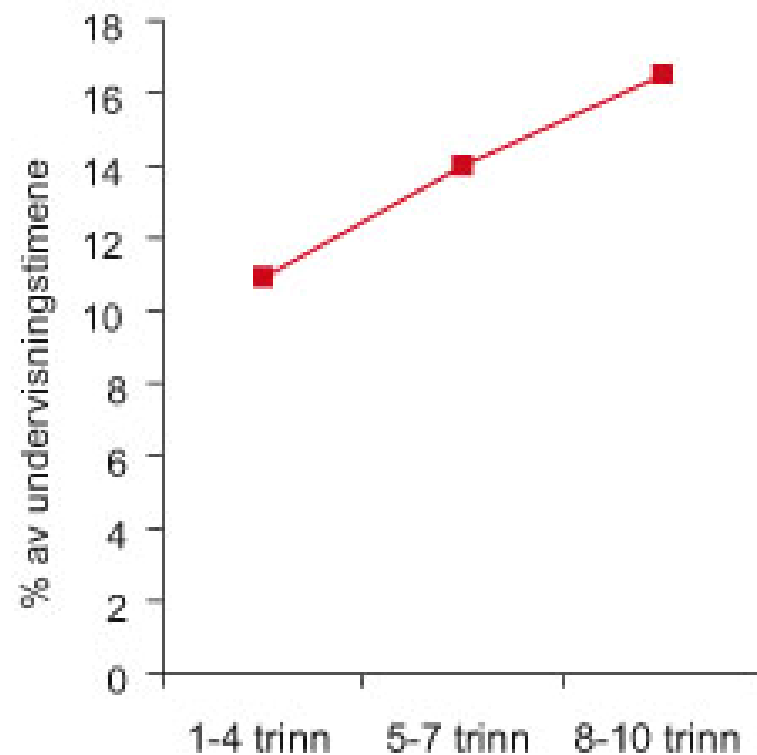
Vi kan lære av Finland:

Ta tak i problemene med en gang de avdekkes

Spesialundervisning i
Finland

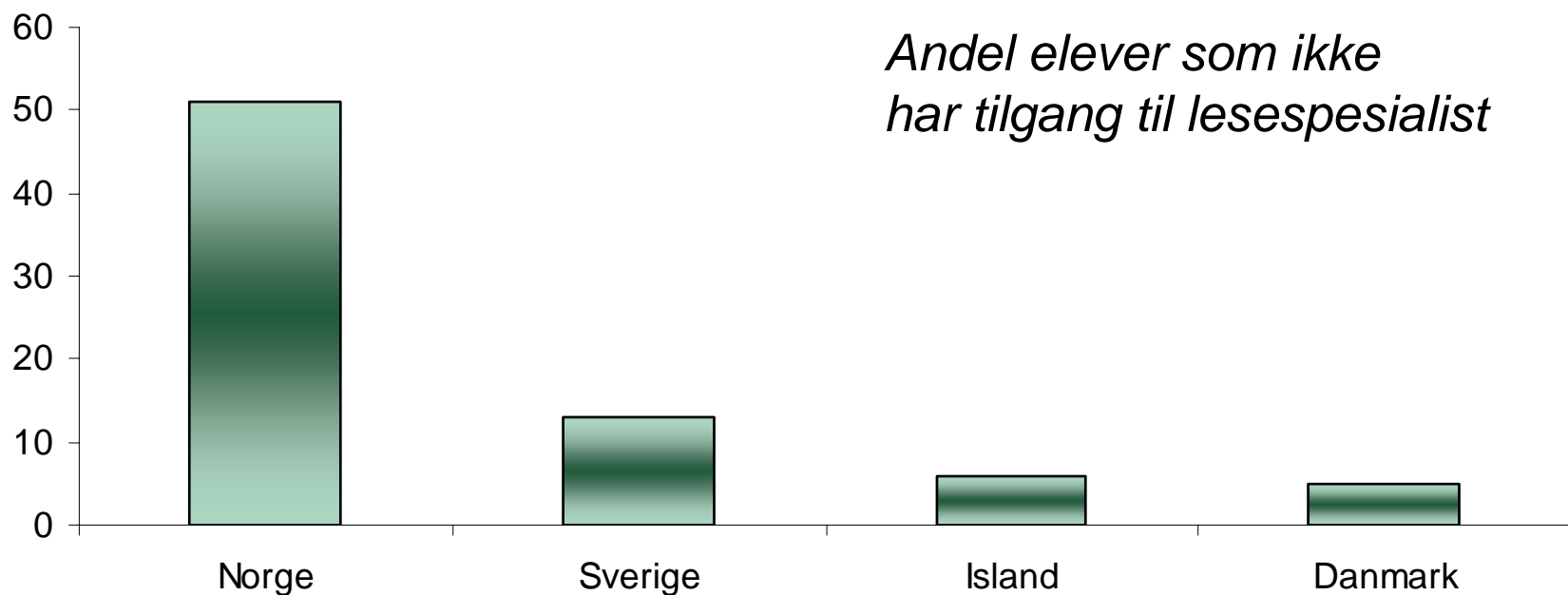

Spesialundervisning i
Norge

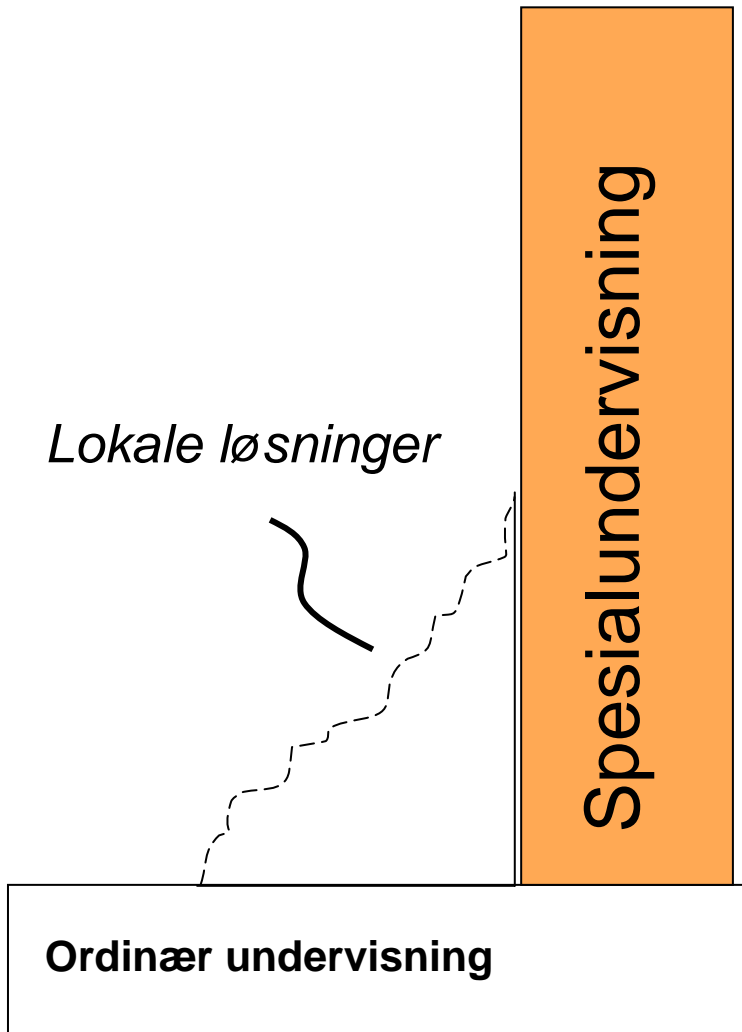

Ikke mer vente og se

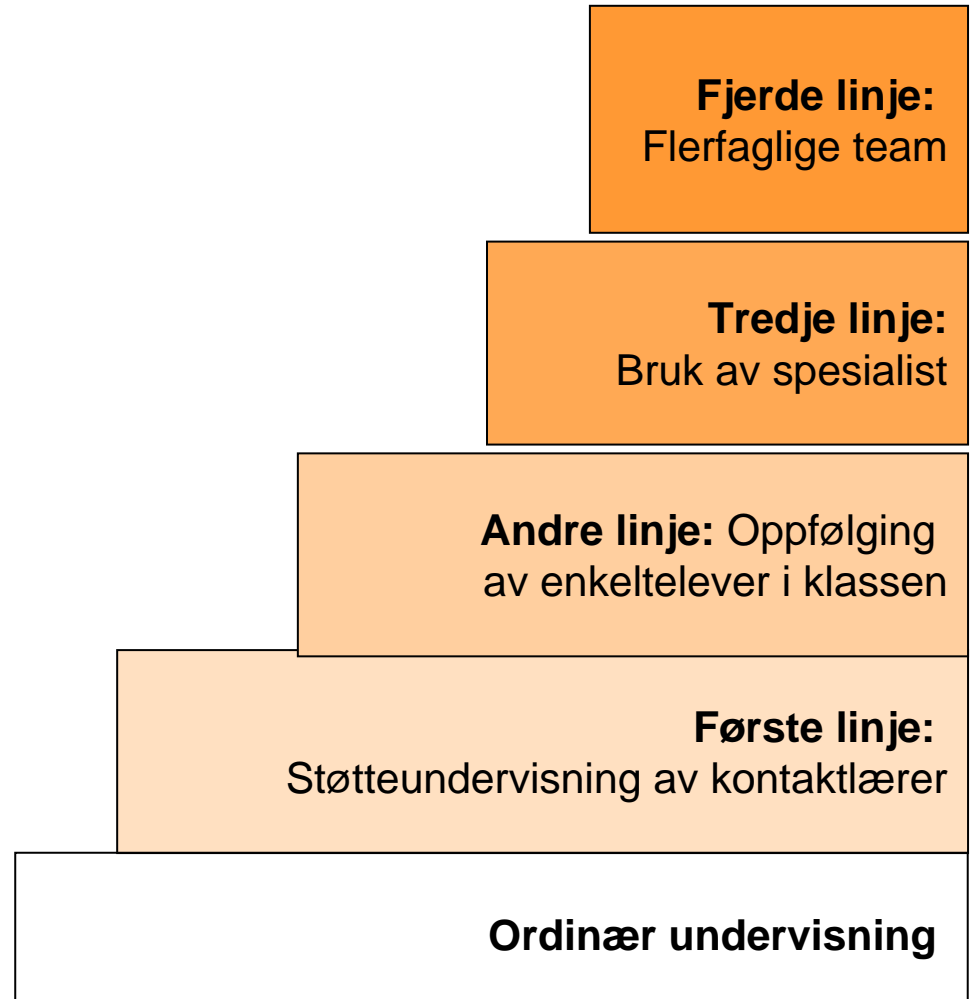
- Positiv endring, men fortsatt for mye "vente og se"
- Svak tilgang til lesespesialister i Norge

Norge

Finland

Tema 3: Styring

Desentralisering

Utvidet lokalt handlingsrom de siste 10-15 år

Eksempler

- 1993: Krav om skolesjef i kommunene opphevet
- 2003: Krav til formell kompetanse for rektorer opphevet
- 2003: Klassesdelingsregler med maksimumstall for klassestørrelse opphevet
- 2003: Forhandlingsansvaret for lærerlønn overført fra staten til KS

Kunnskapsløftet:

- Mindre detaljstyring av det faglige innholdet i opplæringen.

Kunnskapsløftet

Mye bra i Kunnskapsløftet

- Vekt på grunnleggende ferdigheter og elevenes utbytte av opplæringen

Men deler av reformen er krevende for sektoren

- Læreplaner med kompetansemål på noen trinn
  - Tidkrevende og lite effektivt
  - Varierende kompetanse kan skape store forskjeller

For lite veiledning og støtte?

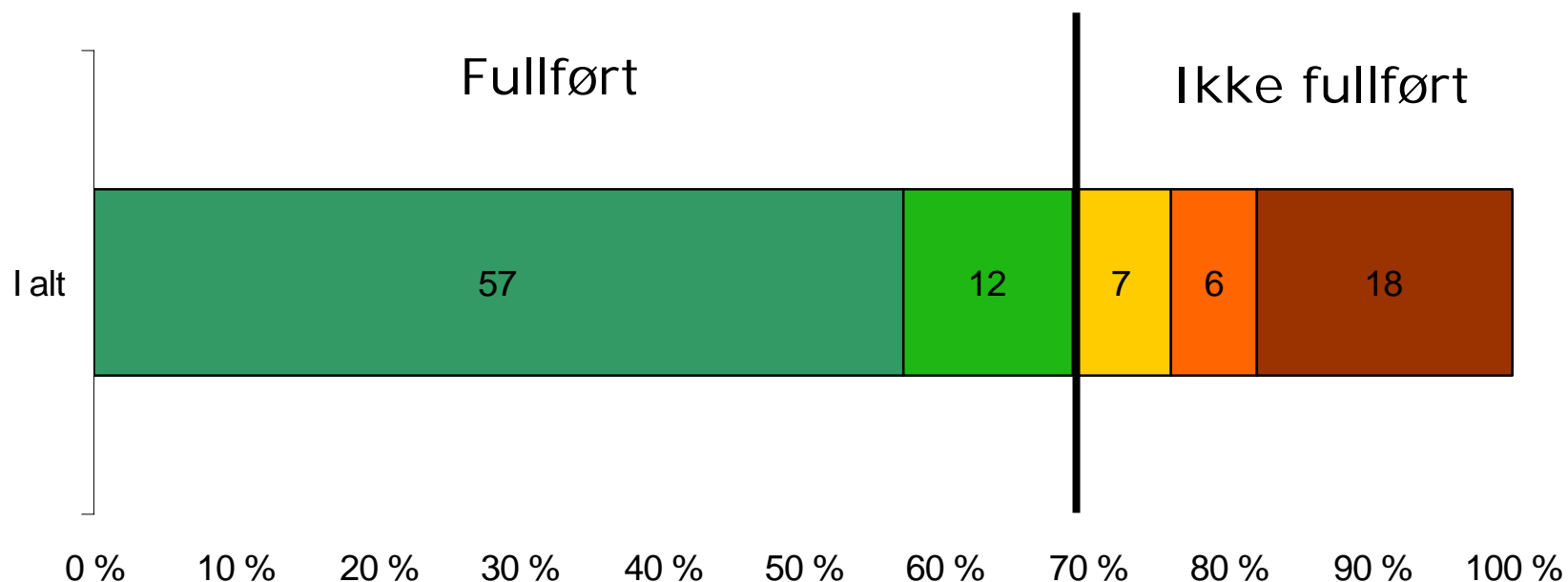
"Læreplanverket sier ingenting om hvordan man skal komme fra mål til læringssituasjoner og vurderingsopplegg. Heller ikke Utdanningsdirektoratet gir hjelp og veiledning".

Ikke alle skoleeiere følger opp

- Høye krav til skoleeierne i Norge
- Variasjonen er for stor i dag
- For mange kommuner følger ikke opp
  - 38 av 55 kommuner har ikke gode nok systemer for å følge opp sine skoler
- Krav om skolefaglig kompetanse, men...
  - Rambøl 2008: Skoler som ikke blir utfordret og støttet av skoleeier sliter mer med å vurdere kvalitet og lage gode tiltak
  - Utfordringer for små kommuner?

Hvor stort er frafallet?

- Rundt 7 av 10 som begynte i vgo i 2001 har fullført 5 år senere
- 18 prosent sluttet underveis
- Større frafall i fag- og yrkesopplæringen

■ Fullført på normert tid

■ Fortsatt i videregående opplæring

■ Sluttet underveis

■ Fullført på mer enn normert tid

■ Gjennomført VKII/gått opp til fagprøve, ikke bestått

Store konsekvenser for samfunnet og for den enkelte

Mange av de unge som står utenfor arbeidslivet har ikke fullført videregående opplæring.

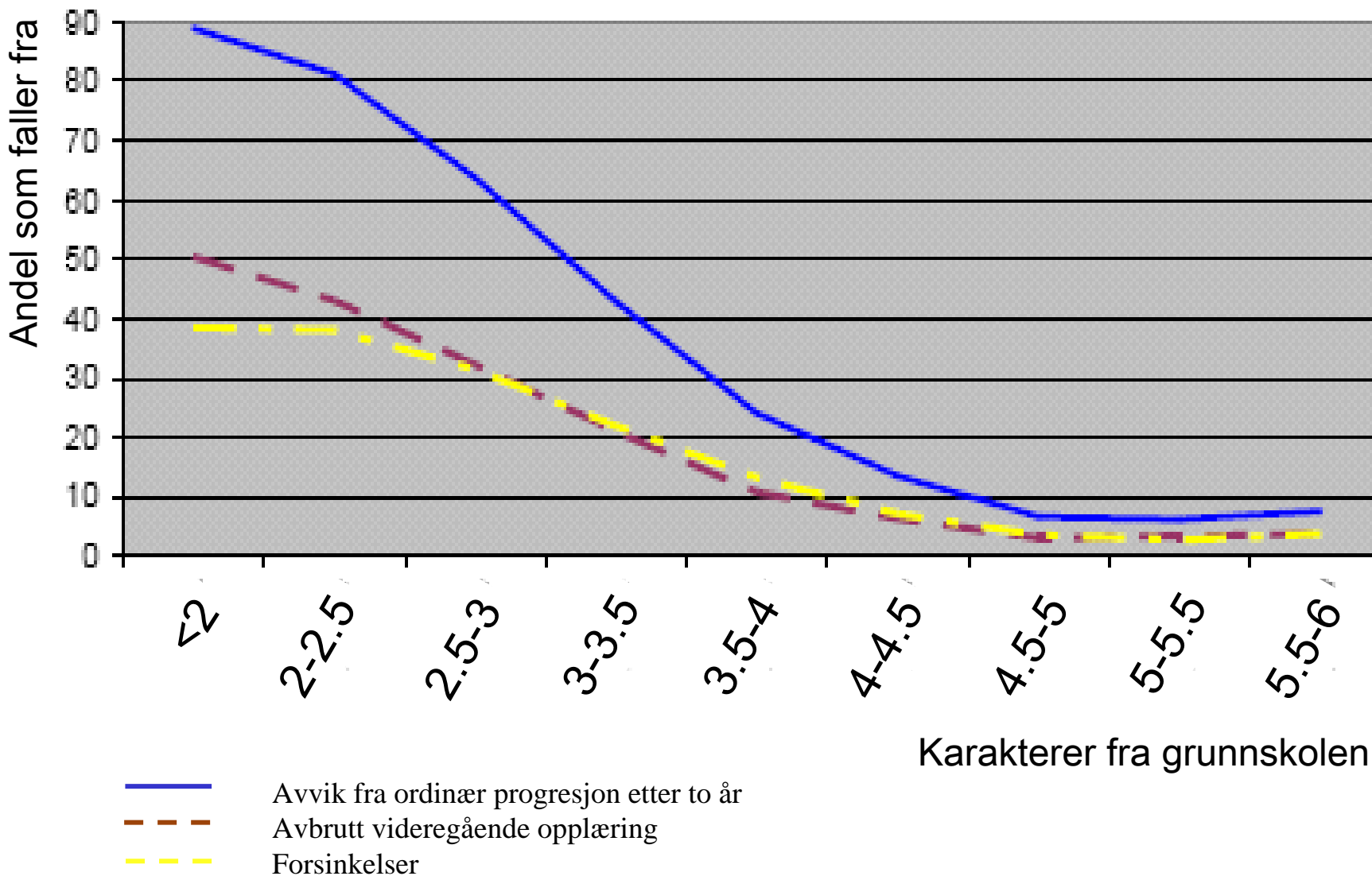

Årsaker til frafall i videregående

Foreldrenes utdanningsnivå	Fullført på normert tid
I alt	57%
Lang høyere utdanning	80%
Kort høyere utdanning	70%
Videregående	52%
Grunnskole	35%
Uoppgitt	29%

Klar sammenheng mellom karakterer fra grunnskolen og frafall i VGO

Flere årsaker til frafall

- Feilvalg
- Lite yrkesretting
- Sosialt miljø

Skolebygg og organisering viktig for læring?

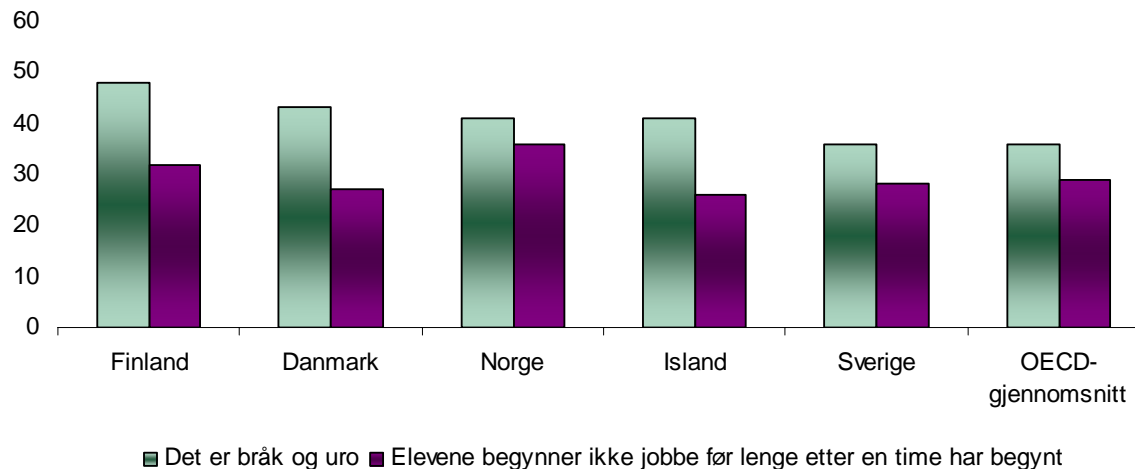
- Tegn til mer individualisering i opplæringen de siste årene
- Lite kunnskap om sammenheng mellom bygg, organisering og læring
- Forskning viser at andre faktorer er viktigere:
  - Godt sosialt miljø
  - Ro og orden
  - Vekt på læring
  - Gode tilbakemeldinger
  - Variert undervisning
  - Lærernes pedagogiske og faglige kompetanse

Tema 5: Myter

Disiplin

- Mye bråk og uro i de nordiske landene
- Men kadaverdisiplin fører til:
  - lav motivasjon
  - svak selvtillit
  - dårligere klassemiljø
- Hva virker:
  - Lærere som bryr seg og som har autoritet
  - Felles spilleregler på hele skolen
  - Systematiske og skoleomfattende tiltak

Tema 5: Myter

Offentliggjøring av testresultater

Danmark	Finland	Sverige	Norge
Mange nasjonale prøver, forbyr offentliggjøring	Utvalgsprøver, ikke offentliggjøring	Publiserer resultater på 9. trinn på skolenivå, ikke på lavere trinn	Publisering på kommunenivå, ikke anledning til å unnta skolerresultater fra offentlighet